

РЕШЕНИЕ

№ 13549

гр. София, 25.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 29 СЪСТАВ, в публично заседание на пети октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: КАЛИНА КР. ФИЛИПОВА

при участието на секретаря ВАЛЕНТИНА ВЛ. МИЛОВАНОВА
като разгледа докладваното от КАЛИНА КР. ФИЛИПОВА Гражданско дело
№ 20211110166791 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл.124 и сл. ГПК.

Образувано е по искова молба от С. Х. С. ЕГН *****, с предявени искове по чл. 422, ал. 1 ГПК, чл. 535 ТЗ за признаване за установено, че ответникът Е. В. Й..... ЕГН ***** му дължи сумата от 9000 лв., представляваща главница по запис на заповед от 15.12.2016 г., ведно със законна лихва от 22.07.2020 г. до изплащане на вземането, присъдени със заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 417 ГПК и изпълнителен лист от 05.08.2020 г. по ч.гр.д.№32566/2020 г. на СРС, 29 състав. Сочи, че падежът за плащане на сумата по ценната книга е бил на 15.11.2019 г., поради което е настъпила изискуемостта на задължението по ценната книга. Поради неизпълнение от страна на ответника на падежа, подал заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК и изпълнителен лист. Претендира разноски.

В срока по чл.131 ГПК ответникът е депозирал писмен отговор, с който оспорва предявения иск. Твърди, че не е подписвал процесния запис на заповед като издател. Оспорва подписа, положен срещу датата на предявяване, да е положен от него. Твърди, че в записа на заповед датата на падежа била дописана от друго лице. Оспорва да дължи плащане по ценната книга. Навежда, че процесният запис на заповед не съдържа всички задължителни реквизити по см. на чл.535 ТЗ. При условията на евентуалност релевира възражение за изтекла погасителна давност. Претендира разноски.

Съдът, след като прецени събраните по делото доказателства по вътрешно убеждение и обсъди доводите на страните, приема за установено от фактическа

страна следното:

По иска с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК, вр. чл. 535 ТЗ:

При съобразяване разпоредбата на чл.154 ГПК за основателност на предявения иск ищецът следва да установи пълно и главно наличието на следните факти: че има качеството на поемател по процесната ценна книга, издадена от ответника, че същата удостоверява в негова полза изискуемо вземане /настъпил е моментът, в който ответникът е трябвало да погаси задължението по запис на заповед/, както и неговия размер.

В полза на ищеца в производството по ч.гр.д. №32566/2020 г., по описа на Софийски районен съд, 29 състав, е издадена заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 ГПК от 05.08.2020 г. и изпълнителен лист от 05.08.2020 г. за сумата в размер на 9000 лева главница по запис на заповед с дата на издаване – 15.12.2016 г. и падеж 15.11.2019 г., по силата на който ответникът е поел безусловно задължението да заплати на ищеца процесната сума. Между страните не се спори, че въз основа на издадения изпълнителен лист е било образувано изпълнително дело № по описа на ЧСИ М..... М.....ов с рег.№ 8.... при КЧСИ и район на действие СГС. По изпълнителното дело ответникът е получил покана за доброволно изпълнение, срещу която в срок възразил и оспорил дължимостта на сумата. По повод на това възражение, съдът е указал на ищеца да предяви иск за установяване на вземането си, поради което и предявеният установителен иск е допустим.

За да има изпълнителна сила, записът на заповед следва да съдържа предписаните в разпоредбата на чл. 535 ТЗ реквизити, като тяхната кумулативна наличност обуславя действителността на менителничния ефект. Записът на заповед като абстрактна ценна книга на заповед представлява едновременно основание и доказателство за пораждане на паричното вземане в полза на ремитента (поемателя) или на последния джиратар, което е материализирано в менителничния ефект. За да е редовен записът на заповед от външна страна е необходимо самият документ да е назован „запис на заповед“, както и в самия текст на същия да е изписан изразът „запис на заповед“, както предписва правната норма, регламентирана в чл. 535, т. 1 ТЗ. В разглеждания случай в представената по ч.гр.д. № 32566/2020 г., по описа на Софийски районен съд, 29 състав ценна книга тези реквизити са налице - съдържа се наименованието „запис на заповед“, както в заглавието на документа, така и в неговия текст на езика, на който той е написан. Налице е безусловно обещание за заплащане на определена парична сума от издателя в размер на 9000 лева. Менителничният ефект е подписан от издателя, като са посочени и мястото на издаване – гр. Посочена е и дата на издаване на документа – 15.12.2016 г., както и падеж – 15.11.2019 г., настъпил преди депозиране на заявлението за издаване на заповед за незабавно изпълнение.

Следователно налице е редовна ценна книга с всички предвидени в разпоредбата на чл. 535 ТЗ реквизити.

Спорен по делото е въпросът дали ръкописният текст, съдържащ се в процесния запис на заповед, е изпълнен от Е. В. Т., дали подписът, положен върху ценната книга, принадлежи на ответника, както и дали ръкописно изписаният текст „15.11.2019“ в горната дясна част след думите „падеж на плащането“, е изпълнен по същото време, когато е изпълнен и останалият текст в документа.

С цел изясняване на горепосочените обстоятелства, по делото е приета съдебно-почеркова експертиза, неоспорена от страните. За изготвянето на заключение, вещото лице е използвало свободни образци от почерка и подписите на ответника, съдържащи се в заявление за издаване на документ за самоличност на български граждани с вх. № 502469 от 18.05.2009 г., заявление за издаване на документ за самоличност на български граждани с от 27.05.2019 г., разписка за получени на 14.04.2022 г. приложения по гр. д. № 166791/22 г., писмен отговор до СРС с вх. № 94653 от 12.05.2022 г., молба до СРС с вх. № 23069427 от 27.11.2022 г., възражение по чл. 414 от ГПК, с вх. № 23069426 от 27.11.2020 г., като обектът и сравнителният материал са изследвани в оригинал, ксероксен и фотографски вариант. В процеса на разделното и сравнителното изследване на непосредствените обекти и сравнителния материал вещото лице посочва, че са използвани мерителни прибори, увеличителни лупи, цифрово-фотографска, компютърна и принтерна техника и независими един от друг методи за установяване особеностите на писмено-двигателните навици на пишещия. Използвана е методиката за аналитико-сравнителното изследване, включваща разделно и сравнително изследване на непосредствените обекти. Същото изследване и по отношение на сравнителните образци от подписите, използвани като сравнителен материал. Извършено е повторно сравнително изследване между графическите признаци в непосредствените обекти и образците. При разделния анализ, на база използван сравнителен материал, са анализирани основните свойства на почерка, отразил се в подписите, имащи значение за формирането на писмено двигателния навик на пишещия, като устойчивост и индивидуалност. Посочено е, че устойчивостта не е абсолютна, а относителна и включва както стереотипност на писмено двигателния навик, така и съхранението му, при различни условия на писане. Индивидуалността е разглеждана като неповторимост и съвкупност на отразени особености на писмено-двигателния навик. Непосредственият обект на изследването, е изследван с технически средства за установяване наличието или отсъствието на техническа подправка. При техническото изследване не е установено наличие на признаци, свидетелстващи за техническо подправяне чрез изтриване, с отделяне на частици от хартията, с използване на киселини, основи, ацетонови и др. химични разтвори при ръкописния текст и подписа; и трите подписа, са изпълнени свободно, без признаци на забавяне, с променлив натиск и с наличието на рефлекторни движения; не е констатирано

наличието на неомастилен релефни щрихи, които да са проявени успоредно на щрихите на ръкописния текст и подписа, констатирана е равномерна, слабо изразена диференциация на плътността на щрихите в ръкописния текст и подписите. В процеса на техническото изследване на подписа, е обърнато специално внимание относно наличието или отсъствието на признаци, свързани с различните способности на имитация. Констатирани са: липса на немотивирани забавяния, спирания или ускорявания; липса на неоправдани тъпи начала и окончания на движенията, ъгловатост при изпълнение на овалните движения, вълнообразно или начупено изпълнение на правите щрихи, силен натиск; липса на „изпуснати” движения, които са характерни за писмено-двигателния навик на имитатора, при трите подписа; липса на признаци, свидетелстващи за необоснована промяна на степента на обработеност, при изпълнението на отделни буквени и без буквени елементи. Анализирайки резултатите от техническото изследване, тяхното проявление и значимост, експертизата е направила извода, че в изследвания обект, не е констатирано наличие на признаци, свидетелстващи за техническо подправяне на изследвания обект, чрез изтриване, с отделяне на частици от хартията, с използване на киселини, основи, ацетонови и др. химични разтвори, както не са и констатирани признаци за наличието на предварителна подготовка, техническо пренасяне и имитация на подписа, съответно прието е, че подписът, положен от името на Е. В. Т., срещу думите: „подпис на издателя”, в „запис на заповед“, обект на експертизата, е положен от Е. В. Т.. При цялостния анализ, вещото лице е приело, че ръкописният текст, съдържащ се в записа на заповед, е изпълнен от Е. В. Т.. Относно третия въпрос, вещото лице е посочило, че поради липса на пресичащи се щрихи с останалия ръкописен текст и липса на методика, експертизата не е в състояние да отговори на въпроса, дали ръкописният цифров текст „15.11.2019 ”, изпълнен в горната дясна част след думите „Падеж на плащането”, е изпълнен по същото време, когато е изпълнен и останалият текст в документа. В съдебно заседание вещото лице поддържа, че са ползвани сравнителни материали, съществуващи в голям период от време, както и че свойствата устойчивост и индивидуалност не могат да се проявяват в един-единствен ден.

Съдът кредитира изготвеното експертно заключение като ясно, пълно и компетентно изготвено по поставените задачи. Относно въпроса дали ръкописният цифров текст „15.11.2019”, изпълнен в горната дясна част след думите „Падеж на плащането”, е изпълнен по същото време, когато е изпълнен и останалият текст в документа, за който въпрос не е предоставен категоричен отговор, съдът намира, че въпреки липсата на еднозначен извод, същият не се отразява на факта, че текстът на ценната книга е изписан от ответника, което е отразено и в експертизата. Това не би довело до опорочаване на ефекта, доколкото се установи както авторството му, така и обстоятелството, че ръкописният текст, съдържащ се в ценната книга, е изпълнен от ответника Е. В. Т.. Видно от заключението на вещото лице, техническото равнище към

настоящия момент не позволява изследване дали целият текст е изписан по едно и също време въз основа на общоприет и утвърден безспорен метод, а от друга страна, в процесния запис на заповед не са налице вписвания на зачерквания и добавки. Следва да се държи сметка, че законът не забранява издаването на запис на заповед, в който датата или ръкописният текст са изпълнени от лице, различно от подписалия го издател, поради което само по себе си това обстоятелство не налага извода, че е налице разлика във времето между подписването и попълването на записа на заповед или че е подписан непопълнен запис на заповед /бланков ефект/.

От друга страна, представянето /предявяването/ за плащане има функцията на покана за изпълнение на иначе изискуемо с оглед настъпилия падеж по ефекта менителнично задължение. То не е условие за настъпване на самата изискуемост /освен при падеж „на предявяване“, какъвто не е настоящият случай/, а представлява необходимото съдействие от кредитора за изпълнение на задължението. С решение № 213/22.12.2014 г. по т. д. № 2700/2013г. на ВКС, ТК, II т. о, [решение № 105/23.10.2012г. по т. д. №515/2011г. на ВКС](#), ТК, I т. о., и др. е прието, че представянето на записа на заповед е свързано с упражняване на правата на платеща по [чл. 492 ал.1 ТЗ](#), във връзка с получаване обратно на документа с отбелязване на плащането върху него, а изразът „на предявяване“ е един от начините на определяне на падежа – по чл.486 ал.1 т.1 във връзка с чл. 537 ТЗ в записа на заповед.

На фона на горното, при съвкупната преценка на доказателствения материал и доколкото записът на заповед е редовен от външна страна и издаден от посоченото лице, съдът намира, че искът е основателен, поради което следва да бъде разгледано въведеното възражение за настъпила погасителна давност.

Съобразно чл. 422, ал.1 ГПК искът за съществуване на вземането се смята предявен от момента на подаването на заявлението за издаване на заповед за изпълнение, когато е спазен срокът по ГПК, какъвто е настоящият случай. Следователно към 22.07.2020 г. следва да бъде преценено дали погасителната давност относно процесното вземане е изтекла, в който смисъл е наведено възражение от ответника. Тригодишният давностен срок по чл. 531, ал.1 ТЗ тече от датата на падежа на записа на заповед. Падежът за заплащане на процесната сума е определен на дата 15.11.2019 г., поради което и тригодишният давностен срок по чл. 531, ал.1 ТЗ не е изтекъл към датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК – 22.07.2020 г., поради което и процесното вземане не е погасено по давност.

При изложените съображения съдът приема предявения иск с правна квалификация чл. 422, ал. 1 ГПК, вр. чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД, вр. чл. ЗЗД, вр. чл. 535 ТЗ за изцяло основателен и като такъв, следва да бъде уважен.

По разностите:

С оглед изхода на спора пред настоящата инстанция и на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, разноси се следват единствено на ищеца. В исковото производство ищецът е представил доказателства за разноси в размер на сумата от 180 лв. за платена държавна такса и 300 лв. депозит за вещи лица. Освен това процесуалният представител на ищеца е поискал присъждане на дължимото за исковото производство адвокатско възнаграждение на основание чл. 38, ал. 1, т. 3 ЗАдв. Следва да се присъди на осн. чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата сумата в размер на 936 лв. при съобразяване на дължимия ДДС.

В заповедното производство на ищеца се следват разноси в общ размер от 180 лв. за платена държавна такса.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО на основание чл. 422 ГПК вр. чл. 535 ТЗ, че Е. В. Й..... ЕГН *****, **ДЪЛЖИ** на С. Х. С. ЕГН ***** сумата от **9000 лева**, главница по запис на заповед, издаден на 15.12.2016 г., ведно със законна лихва от 22.07.2020 г. до изплащане на вземането, за което е издадена заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 ГПК от 05.08.2020 г. по ч.гр.д. №32566/2020 г. на СРС, 29 състав.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, Е. В. Й..... ЕГН *****, **ДА ЗАПЛАТИ** на С. Х. С. ЕГН ***** сумата от **480 лева** разноси в исковото и **180 лева** разноси в производството по ч.гр.д. №32566/2020 г. на СРС, 29 състав.

ОСЪЖДА на основание чл. 38, ал. 2 от Закон за адвокатурата, Е. В. Й..... ЕГН *****, **ДА ЗАПЛАТИ** на адв. В. И. К., ЕГН ***** сумата в размер на **936 лева** адвокатско възнаграждение за осъществено безплатно процесуално представителство на ищеца в производството.

Решението може да бъде обжалвано в двуседмичен срок от връчването на препис на страните с въззивна жалба пред Софийски градски съд.

Съдия при Софийски районен съд: _____